

Ministerie van Algemene Zaken
Minister-president H.W.M. Schoof
Postbus 20001
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
4 maart 2025
Kenmerk
TIS/U202500123
Telefoon
070-373 83 93
Bijlage(n)
-

Coördinatie, samenhang en samenwerking in het beleid

Geachte heer Schoof,

Met deze brief willen wij onze ernstige zorgen uitspreken over het gebrek aan samenhang in het huidige asiel- en migratiebeleid, inclusief de opvang van Oekraïense ontheemden.

Het kabinet richt zich op het beperken van de instroom van asielmigranten, maar doet dit zonder een samenhangend pakket aan maatregelen dat vooraf uitvoerig is getoetst op uitvoerbaarheid. Hierdoor komen de gevolgen voornamelijk terecht bij gemeenten en hun bestuurders, bij maatschappelijke organisaties en uitvoeringsinstanties, en uiteindelijk bij de inwoners van onze gemeenten.

De asielketen kent meerdere, nauw met elkaar verbonden schakels – van opvang en huisvesting tot inburgering, integratie en participatie. Migranten maken bovendien gebruik van voorzieningen zoals zorg en onderwijs. Het is onwenselijk om elk onderdeel afzonderlijk en ongecoördineerd te reguleren, zowel inhoudelijk als temporeel. Toch zien wij dit op dit moment te vaak gebeuren.

Een concreet voorbeeld is de huisvesting van statushouders, waar de ministeries van A&M en VRO onderling onvoldoende afgestemde beleidsrichtingen hanteren. Daarnaast heeft dit ook een grote invloed op de inburgering en de wijze waarop statushouders kunnen deelnemen aan de maatschappij. Dit geldt ook voor de voorgestelde wijziging van de Vreemdelingenwet: hier ontbreekt het eveneens aan een integrale aanpak en zien wij dat dit tot meer druk in de keten zal leiden, waardoor wachttijden oplopen en de integratie belemmert.

Dit gebrek aan afstemming leidt ertoe dat gemeentebestuurders – die in de praktijk uitvoering geven aan bestaande wet- en regelgeving – onvoldoende steun krijgen vanuit het kabinet, terwijl zij veel weerstand ervaren en vol in de wind staan bij het realiseren van opvanglocaties. Dat betreft

niet alleen zaken als veiligheid en morele ondersteuning, maar ook de concrete, tijdige beantwoording van vragen die de VNG (noodgedwongen per brief) stelt.

De opvang van Oekraïners is eveneens een voorbeeld waarbij de uitvoerbaarheid onderbelicht is. Herhaaldelijk hebben wij verzocht om gemeenten ook op bestuurlijk niveau te betrekken bij de scenario's rond langdurig verblijf of terugkeer van Oekraïners. Voor het aantreden van het huidige kabinet namen wij bestuurlijk deel aan de onderraden voor de ministerraad en aan voorbereidende hoogambtelijke overleggen. Wij zouden dit graag voortzetten, omdat de uitvoering van de opvang van Oekraïners vrijwel volledig bij gemeenten ligt. Er wordt nu te veel uitgegaan van tijdelijkheid en er ontbreekt een visie voor de lange termijn. Wij vrezen dat de huidige werkwijze leidt tot wensdenken en beleid dat voornamelijk op de tekentafel ontstaat, terwijl de daadwerkelijke uitvoeringsproblemen uiteindelijk bij gemeenten terechtkomen.

Deze voorbeelden onderstrepen de noodzaak van een gecoördineerde, interdepartementale aanpak van het migratiedossier. Het gaat over de samenhang in opvang, wonen, inburgeren en participeren. Dit vraagt om goede afstemming tussen onder meer de departementen A&M, VRO, J&V, SZW, OCW en VWS. Wij doen daarom een dringende oproep aan het ministerie van Algemene Zaken om de regie op dit dossier te versterken. Het is van groot belang dat gemeenten en andere partners hierin vroegtijdig worden betrokken, zodat we gezamenlijk kunnen toewerken naar een uitvoerbaar én samenhangend beleid dat recht doet aan de belangen van alle betrokken partijen.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized capital 'D' followed by a long horizontal line.

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur